

מתווה להוראת יהושע-שופטים תשפ"ז

המיומנויות הנדרשות בכיתה ז':

- דפדוף והתמצאות
- איתור פרטים (למיומנות זו שלושה חלקים)
- אפיון דמות.

מסמכי ההנחיה להקניית מיומנויות מופיעים בפורטל. קישור למסמכי המיומנויות: [מסמכי מיומנויות](#)

עמודת רעיונות גדולים: חשוב לכוון את ההוראה ע"פ רעיון גדול. אפשר לבחור את אחד הרעיונות המופיעים כאן או רעיון אחר.

המתווה מותאם לשעה עד שעתיים בשבוע (מתוך מודעות להבדלים במספר השעות בין בתי הספר). התכנית מציגה מסגרת זמן ללימוד הפרקים. כל מורה יתאים את מספר השיעורים לפרק לפי מספר השיעורים שיש לו בשבוע.

השורות האפורות: פרקים שנכללים בתוכנית הלימודים, אך לא במיקוד הלמידה. במבחן המפמ"ר לא יהיו שאלות על פרקים אלו.

בתי ספר שלהם מספר גבוה יותר של שעות מוזמנים להרחיב ולהעמיק וכן במידת האפשר ללמד את הפרקים המסומנים בשורות האפורות, ובלבד שישמרו על תכנון ההספק השנתי לפי חודשים, המפורט בכותרות.

ספר יהושע

פרק	נושאים עיקריים בפרק	רעיונות גדולים ביחידות ההוראה
פרקים א-ה: הכניסה לארץ ישראל - 6 עד 9 שיעורים [אלול - חשוון]		
א	ה' ממנה יהושע "משרת משה" להיות מנהיג. תפקידיו של יהושע כמנהיג. הבטחות ה' ליהושע והציווי לשמירת התורה. דברי יהושע לשוטרים ולעם: ההכנות לחציית הירדן, יהושע מזכיר לשבטי עבר הירדן המזרחי את התחייבותם, והם מקבלים את מנהיגותו הביטוי המנחה "חזק ואמץ" – ביטוי מנחה בפרק	מנהיגותו של יהושע ממשיכה את מנהיגות משה וגם מחדשת. הכניסה לארץ ישראל מכריחה את עם ישראל להשתנות - להיפרד משגרה ומהרגלים קודמים ולבנות כלים חדשים לעבודת ה'.
ב	משימתם של המרגלים ההצלה ע"י רחב, הכרתה בכוחו של ה' ובניסים ההסכם בין רחב למרגלים, סימן חוט השני. הדיווח של המרגלים ליהושע.	
ג-ד	ההכנות לנס: ההוראות לשוטרים, לעם ולכהנים. תפקידו של הארון. תיאור הנס: זמן הנס, מהלך הנס. הנחת האבנים בירדן ובגלגל לזיכרון מטרותיו של הנס	
ה	השלמת הכניסה לארץ, הכנה רוחנית לקראת כיבוש הארץ חידוש המצוות: מילת בני ישראל, קיום פסח הפסקת המן המפגש עם שר צבא ה'	

פרק	נושאים עיקריים בפרק	רעיונות גדולים ביחידות ההוראה
פרקים ו- יא, יג, יח (א): מלחמות כיבוש הארץ וההתנחלות - 6 עד 9 שיעורים [כסלו - אמצע טבת]		
ו	ייחודיות כיבוש יריחו - הכיבוש הניסי: שישה ימים- היום השביעי תפקיד השופרות שני האיסורים המיוחדים קיום ההבטחה להצלת רחב ומשפחתה	מהנהגה ניסית להנהגה טבעית: בכיבושי יהושע הקב"ה, צעד אחרי צעד, מצמיח את ישראל לקראת התמודדות עצמאית. גם במלחמות שבדרך הטבע הקב"ה מלווה את ישראל.
ז	מלחמת העי הראשונה חטא עכן הביטוי: "וימעלו בני ישראל מעל בחרם" – אחריותו של כל העם הכישלון הצבאי- סיבות ותוצאה תגובותיו של יהושע גילוי של המועל	
ח א-כט [ל-לה]	מלחמת העי השנייה התיקון והאסטרטגיה החדשה מהלך הקרב תוצאות המלחמה השוואה בין שני הקרבות "סיבתיות כפולה" במלחמות העי [קיום מעמד הר עיבל שהצטוו ע"י משה]	
ט	יושבי גבעון מערימים על ישראל כריתת הברית	

פרק	נושאים עיקריים בפרק	רעיונות גדולים ביחידות ההוראה
	הגבעונים חוטבי עצים ושואבי מים	
י, א-יד [טו-כז]	מלחמת מלכי הדרום: הסיבה לקואליציה נגד ישראל הפתעה צבאית, נס האבנים, נס עצירת השמש	
יא א-ט, [י-כב], כג	מלחמת מלכי הצפון: הקואליציה הצפונית: המוביל, היקף הכוחות, סוסים ומרכבות האסטרטגיה והביצוע: עזרה אלוקית, ההוראה המיוחדת לגבי הסוסים והמרכבות, מלחמת פתע מלחמה "טבעית" יותר (ללא ניסים גלויים) [תוצאות המלחמה]	
יג, א-יד	"הארץ הנשארת" חלוקה בגורל: "כפי אשר צוה ה' ביד משה" שנים וחצי השבטים בעבר הירדן המזרחי, תשעה וחצי השבטים בכל ארץ כנען	
יח	פסוק א בלבד: הקמת המשכן בשילה	
נחלות מיוחדות	יד-טו: כלב ועתניאל, יז: נחלת מנשה, בנות צלפחד. כ: ערי מקלט, כא: נחלת הלויים	
פרק כד: נאום הפרידה וסיכום הספר- 2 עד 3 שיעורים [סוף טבת]		
כד	היסטוריה: מאברהם ועד כיבוש הארץ - הדגשה של הטובות שעשה ה' אתגר הבחירה: "בחרו לכם היום את מי תעבדון" תגובת העם: דחיית האלילים, נאמנות לקב"ה, קבלת אחריות חיזוק הברית, האבן העדה פטירת יהושע הכינוי: "יהושע בן נון עבד ה'" - מעבר מ"משרת משה" (בפרק א) ל"עבד ה'"	

פרק	נושאים עיקריים בפרק	רעיונות גדולים ביחידות ההוראה
-----	---------------------	-------------------------------

ספר שופטים		
פרקים ב-ד: תחילת תקופת השופטים - 5 עד 8 שיעורים [שבט עד אמצע אדר א]		
א	האזורים שנכבשו ע"י יהודה ובני יוסף אזורים שלא נכבשו	
ב	המלאך בבוכים השוני בין דור יהושע לדור החדש המעגל החוזר של ספר שופטים שתי הסיבות להשאת הגויים בארץ	תקופת השופטים היא תקופת מעבר ושלב הכרחי בהכנת העם ובגיבושו לקראת חיים עצמאיים בארץ.
ג, יב-ל	אהוד בן גרא: השעבוד למואב התכסיס של אהוד בן גרא נצחון ישראל במלחמה על מואב	המנהיגות בימי השופטים מלמדת אותנו שלצד הבחירה האלוהית דרושה עשייה אנושית והשקעה כדי להושיע את העם
ד	דבורה וברק השעבוד בידי יבין מלך כנען וסיסרא שר צבאו דבורה הנביאה והשופטת, ברק בן אבינועם נבואת דבורה על מות סיסרא ביד אישה שני שלבי הקרב: הניצחון בהר תבור והתערבות האלוקית מעשה יעל אשת חבר הקיני	

פרק	נושאים עיקריים בפרק	רעיונות גדולים ביחידות ההוראה
ה	שירת דבורה	
פרקים ו-ח: גדעון - 5 עד 8 שיעורים [אמצע אדר א עד ניסן]		
ו	גדעון המלחמה במדיינים השעבוד בידי מדיין ועמלק ההתגלות לגדעון, תגובתו של גדעון הריסת מזבח הבעל, הכינוי "ירובעל" בקשת האות ומימושה גדעון נערך למלחמה במדין	מנהיג ראוי נוהג מתוך אחריות לאומית ולא מתוך מניע אישי. כל מנהיג פועל מתוקף תקופתו, ובסיפורו משתקף מצב העם בימיו.
ז	צמצום הלוחמים רגע לפני הקרב- החלום תחבולת הקרב	
ח, א-ט, כב-לה	העימות עם אנשי אפרים ועם סוכות ופנואל דחיית המלוכה ועשיית האפוד	
הפרקים למבחן המפמ"ר- עד לכאן		
ט	אבימלך עליית אבימלך משל יותם המרידות בשכם וסופו של אבימלך	
יא	יפתח מינויו של יפתח	

פרק	נושאים עיקריים בפרק	רעיונות גדולים ביחידות ההוראה
	הנאום למלך עמון בת יפתח	
יב	איש אפרים ויפתח	
פרקים יג - כא [אייר - סיון]		
יג	שמשון התגלות המלאך, הבשורה על לידת הבן שיושיע את ישראל. הנזירות מנוח מפקפק והמלאך מתגלה שנית. מימוש ההבטחה	
יד	לפני החתונה: שמשון מבקש רשות מהוריו בדרך לחתונה: האריה והדבש משתה החתונה והחידה פתרון החידה באמצעות הכלה ותשלום החוב	
טז	שלוש התשובות לדלילה, גילוי סוד כוחו של שמשון שמשון בשבי- העיוורון והפלת עמודי הבית.	
יז	פסל מיכה	"בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה". בכל התמודדות במרחב האישי והלאומי נדרשת תשתית מוסרית.
יח	המשלחת משבט דן לוקחת איתה את הכהן והתרפים הקמת המקדש בदन	
יט	פילגש בגבעה הפילגש עוברת לבית אביה הפילגש בדרך: בין בית לחם לגבעה הפילגש והאיש מחפשים מקום ללון בגבעה	

פרק	נושאים עיקריים בפרק	רעיונות גדולים ביחידות ההוראה
	הפילגש מוצאת החוצה האיש הלוי לוקח את הפילגש אל ביתם	
כ	יציאת כל ישראל למלחמה על בנימין היום הראשון ללחימה: ישראל ניגפים היום השני ללחימה: ישראל ניגפים היום השלישי ללחימה: בנימין ניגפים התוצאות הקשות של המלחמה	
כא	לאחר המלחמה הניסיון לפתור את מצוקת אנשי בנימין	

